

TEMATICA
concursului de admitere la Institutul Național al Justiției (a. 2014)
pentru proba scrisă tip-grilă și pentru proba orală

DREPT CIVIL

I. Partea Generală

1. Raportul juridic civil:

- 1.1 Noțiuni generale privind părțile raportului juridic civil;
- 1.2 Conținutul raportului juridic civil;
- 1.3 Obiectul raportului juridic civil.

2. Actul juridic și reprezentarea:

- 2.1 Dispoziții generale cu privire la actul juridic;
- 2.2 Condițiile de valabilitate a actului juridic;
- 2.3 Actele juridice încheiate sub condiție;
- 2.4 Nulitatea actului juridic;
- 2.5 Reprezentarea și procura.

3. Termenele:

- 3.1 Calcularea termenelor;
- 3.2 Prescripția extinctivă.

4. Drepturile reale:

- 4.1 Patrimoniul;
- 4.2 Posesiunea;
- 4.3 Proprietatea (dispoziții generale, dobândirea și încetarea dreptului de proprietate, încetarea dreptului de proprietate, proprietatea comună, apărarea dreptului de proprietate, dreptul de vecinătate).

5. Alte drepturi reale:

- 5.1 Uzufructul;
- 5.2 Dreptul de uz și dreptul de abitație;
- 5.3 Servitutea;
- 5.4 Superficia;
- 5.5 Gajul (dispoziții generale, temeiul apariției gajului. Registrul gajului, drepturile și obligațiile părților contractului de gaj, participarea unor terți la raportul de gaj, exercitarea dreptului de gaj și încetarea gajului).

6. Obligațiile:

- 6.1 Dispoziții comune privind obligațiile;
- 6.2 Pluralitatea de subiecte și obiecte în cadrul unei obligații;
- 6.3 Cesiunea de creanțe și preluarea datoriei;
- 6.4 Executarea obligațiilor;
- 6.5 Efectele neexecutării obligației;
- 6.6 Mijloacele de garantare a executării obligațiilor;
- 6.7 Stingerea obligațiilor.

7. Contractul:

- 7.1 Dispoziții generale cu privire la contract și la conținutul contractului;
- 7.2 Încheierea contractului;
- 7.3 Contractul sinalagmatic;
- 7.4 Clauzele contractului standard;
- 7.5 Contractul în folosul unui terț;
- 7.6 Interpretarea contractului;
- 7.7 Rezoluțiunea, rezilierea și revocarea contractului.

II. Partea Speciala

1. Categoriile de obligații:

- 1.1 Vânzarea-cumpărarea;
- 1.2 Schimbul;
- 1.3 Donația;
- 1.4 Înstrăinarea bunului cu condiția întreținerii pe viață;
- 1.5 Renta;
- 1.6 Comodatul;
- 1.7 Împrumutul;
- 1.8 Locațiunea;
- 1.9 Arenda;
- 1.10 Leasingul;
- 1.11 Antrepriza și prestațiile de servicii;
- 1.12 Transportul;
- 1.13 Mandatul;
- 1.14 Administrarea fiduciară;
- 1.15 Comisionul;
- 1.16 Expediția;
- 1.17 Depozitul;
- 1.18 Magazinajul;
- 1.19 Contractul de servicii turistice;
- 1.20 Fidejusiunea;
- 1.21 Franchisingul;
- 1.22 Intermedierea;
- 1.23 Agentul comercial. Comisionarul profesionist;
- 1.24 Contractele și operațiunile bancare;
- 1.25 Factoringul;
- 1.26 Asigurarea;
- 1.27 Tranzacția;
- 1.28 Societatea civilă;
- 1.29 Drepturile comune;
- 1.30 Promisiunea publică de recompensă;
- 1.31 Jocuri și pariuri;
- 1.32 Gestiunea de afaceri;
- 1.33 Îmbogățirea fără justă cauză;
- 1.34 Obligațiile care nasc din cauzarea de daune.

2. Dreptul succesoral:

- 2.1 Dispoziții generale cu privire la moștenire;
- 2.2 Moștenirea testamentară (dispoziții generale cu privire la moștenirea testamentară; forma testamentului, modificarea, revocarea sau anularea testamentului, executarea testamentului, legatul);
- 2.3 Moștenirea legală (dispoziții generale cu privire la moștenirea legală, rezerva succesorală);
- 2.4 Succesiunea vacantă;
- 2.5 Regimul juridic al moștenitorului (opțiunea succesorală, responsabilitatea moștenitorilor de pasivul succesoral, paza averii succesorale);
- 2.6 Confirmarea dreptului la moștenire;
- 2.7 Partajul averii succesorale.

I. Partea Generală

1. Viziuni generale despre procesul civil:

- 1.1 Noțiunea de izvor al dreptului procesual civil și felurile izvoarelor.
- 1.2 Fazele procesului civil și sarcinile fiecărei faze.
- 1.3 Felurile de procedură în procesul civil.
- 1.4 Principiile dreptului procesual civil.
- 1.5 Raporturile procesuale și particularitățile lor.
- 1.6 Compunerea completului de judecată și incidente procesuale la compunerea acestuia (incompatibilitatea, abținerea și recuzarea).

2. Competența generală și jurisdicțională:

- 2.1 Noțiunea de competență generală și clasificarea ei.
- 2.2 Competența jurisdicțională materială a judecătorilor de drept comun.
- 2.3 Competența jurisdicțională materială a curților de apel de drept comun.
- 2.4 Competența jurisdicțională materială a judecătoriei comerciale de circumscripție.
- 2.5 Competența jurisdicțională teritorială generală și alternativă.
- 2.6 Competența jurisdicțională teritorială excepțională și după legătura pretențiilor înaintate.
- 2.7 Temeiurile și procedura strămutării pricinii de la instanța sesizată la o altă instanță.

3. Participanții la procesul civil:

- 3.1 Părțile în procesul civil.
- 3.2 Intervenienții principali și accesorii în cadrul procesului civil.
- 3.3 Participarea procurorului în procesul civil.
- 3.4 Participarea în procesul civil a autorităților publice, organizațiilor și cetățenilor pentru apărarea drepturilor altor persoane.

4. Reprezentarea judiciară:

- 4.1 Noțiunea de reprezentare judiciară. Temeiurile și felurile reprezentării. Persoanele care nu pot fi reprezentanți în judecată.
- 4.2 Împuternicirile reprezentantului în judecată. Legalizarea calității de reprezentant și a volumului de împuterniciri.

5. Termene și sancțiuni procesuale:

- 5.1 Noțiunea termenelor de procedură și clasificarea lor. Durata și modul de calcul al termenelor de procedură. Suspendarea curgerii termenului de procedură. Prolungirea termenului de procedură și repunerea în termen.
- 5.2 Termenele de judecare a pricinilor civile. Respectarea termenului rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil.
- 5.3 Felurile sancțiunilor procesuale și procedura aplicării lor.
- 5.4 Temeiurile pentru aplicarea amenzii sau despăgubirile și procedura aplicării (anulării) lor.

6. Cheltuieli de judecată:

- 6.1 Noțiunea și felurile cheltuielilor de judecată în procesul civil. Scutirile de taxa de stat. Amânarea sau eșalonarea taxei de stat. Restituirea taxei de stat.
- 6.2 Repartizarea cheltuielilor de judecată între părți și compensarea lor.

7. Acțiunea civilă:

- 7.1 Elementele acțiunii civile.
- 7.2 Clasificarea acțiunilor civile după scopul material juridic urmărit și după scopul procesual.
- 7.3 Premisele de exercitare a acțiunii civile.
- 7.4 Condițiile de exercitare a acțiunii civile.
- 7.5 Acțiunea reconvențională.
- 7.6 Asigurarea acțiunii.

8. Probațiunea și probele:

- 8.1 Noțiunea de obiect al probațiunii și determinarea lui în pricinile concrete.
- 8.2 Temeiurile degrevării de probațiune (fapte notorii, prejudicial stabilite, recunoscute de partea în proces).
- 8.3 Repartizarea sarcinii de probațiune între părți (regula generală de probațiune). Rolul prezumțiilor în repartizarea sarcinii de probațiune.
- 8.4 Mijloacele de probațiune.
- 8.5 Noțiunea și temeiurile pentru asigurarea probelor. Modul de asigurare a probelor până la pornirea procesului și după intentarea procesului.

II. Partea Specială

1. Examinarea în fond a pricinilor civile:

- 1.1 Intentarea procesului civil.
- 1.2 Pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare.
- 1.3 Citațiile (înștiințările) judiciare.
- 1.4 Dezbaterile judiciare ale pricinii în prima instanță.

2. Dispozițiile primei instanțe:

- 2.1 Cuprinsul hotărârii primei instanțe (părțile ei componente). Cerințele care se înaintează față de hotărârea primei instanțe.
- 2.2 Temeiurile și procedura emiterii hotărârii suplimentare în prima instanță.
- 2.3 Încheierile privind corectarea greșelilor din hotărâre și privind explicarea hotărârii.
- 2.4 Executarea imediată a hotărârii.
- 2.5 Efectele juridice ale hotărârii rămase definitive (irevocabile).
- 2.6 Încheierile primei instanțe de judecată. Felurile încheierii.

3. Suspendarea și amânarea procesului civil:

- 3.1 Dreptul și obligația instanței de a suspenda procesul.
- 3.2 Temeiurile de suspendare a procesului
- 3.3 Temeiurile de amânare a procesului.

4. Încetarea și scoaterea cererii de pe rol:

- 4.1 Temeiurile de încetare a procesului.
- 4.2 Procedura și efectele încetării procesului.
- 4.3 Temeiurile scoaterii cererii de pe rol.
- 4.4 Procedura și efectele scoaterii cererii de pe rol.

5. Procesele –verbale:

- 5.1 Obligatoritatea întocmirii procesului-verbal.
- 5.2 Cuprinsul și întocmirea procesului-verbal.
- 5.3 Examinarea observațiilor asupra procesului-verbal.
- 5.4 Eliberarea copiilor de pe procesul-verbal și de pe înregistrările audio și/sau video.

6. Procedura contenciosului administrativ:

- 6.1 Particularitățile procedurii de examinare și soluționare a pricinilor ce rezultă din raporturi juridico-publice.
- 6.2 Procedura în pricinile privitor la apărarea drepturilor electorale și a dreptului de a participa la referendum al cetățenilor Republicii Moldova.

7. Proceduri necontencioase:

- 7.1 Procedura specială.
- 7.2 Procedura în ordonanță.

8. Aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie.

9. Procedura de declarare a insolvabilității.

10. Căile de atac:

- 10.1 Apelul împotriva hotărârilor pronunțate în prima instanță.
- 10.2 Recursul împotriva deciziilor date în apel.
- 10.3 Revizuirea hotărârilor, încheierilor, deciziilor irevocabile

11.1 Procedura recunoașterii hotărârilor judecătorești straine. Refuzul de a recunoaște și a executa hotărârea judecătorească străină.

11.2 Executarea silită a hotărârilor judecătorești străine.

12. Contestarea hotărârilor arbitrale.

13. Executarea hotărârilor judecătorești

13.1 Implicarea instanței de judecată în procedura de executare

13.2 Contestarea actelor executorului judecătoresc.

DREPT PENAL

I. Partea Generală

1. Instituțiile fundamentale ale dreptului penal

1.1 Noțiunea de infracțiune și trăsăturile esențiale ale infracțiunii. Clasificarea infracțiunilor.

1.2 Elementele și semnele componenței infracțiunii. Modalitățile componenței infracțiunii.

1.3 Formele infracțiunii.

1.4 Infracțiunea unică.

1.5 Pluralitatea de infracțiuni.

1.6 Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

1.7 Calificarea infracțiunii.

2. Participația

2.1 Formele participației.

2.2 Participanții.

3. Răspunderea penală

3.1 Noțiunea, temeiurile și principiile răspunderii penale.

3.2 Cauzele care înlătură răspunderea penală.

3.3 Liberarea de răspundere penală.

4. Pedepsa penală și individualizarea pedepselor

4.1 Categoriile și limitele generale ale pedepselor aplicate persoanelor fizice și persoanelor juridice (cu excepția autorităților publice).

4.2 Individualizarea pedepselor.

4.3 Circumstanțele atenuante și agravante.

4.4 Liberarea de pedeapsă penală.

II. Partea Specială

1. Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei.

2. Infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei.

3. Infracțiuni privind viața sexuală.

4. Infracțiuni contra patrimoniului: art.186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 192¹, 193, 197 Cod penal al RM.

5. Infracțiuni contra familiei și minorilor: art.201¹, 206, 207, 208, 209 Cod penal al RM.

6. Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale: art.217, 217¹ – 217⁶, 218, 219, 220 Cod penal al RM.

7. Infracțiuni economice: art.236 - 239, 241, 243, 244, 248 Cod penal al RM.

8. Infracțiuni în domeniul transporturilor: art.264, 264¹, 265, 266, 269 Cod penal al RM.

9. Infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice: art. 283, 287, 290 Cod penal al RM.

10. Infracțiuni contra justiției: art.306, 308, 311, 312, 317, 318, 323 Cod penal al RM.

11. Infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică: art.324 - 329, 332 Cod penal al RM.

12. Infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat: art.360 - 362, 362¹ Cod penal al RM.

I. Partea Generală

1. Dispoziții generale privind procesul penal și dreptul procesual penal

- 1.1. Considerații generale privind procesul penal și dreptul procesual penal.
- 1.2. Principiile procesului penal.

2. Instanțele judecătorești și competența lor

- 2.1. Instanțele judecătorești.
- 2.2. Competența. Felurile competenței.
- 2.3. Incompatibilitatea și strămutarea.

3. Părțile și alte persoane participante la procesul penal

- 3.1. Partea acuzării.
- 3.2. Partea apărării.
- 3.3. Reprezentanții și succesorii în procesul penal.
- 3.4. Alte persoane participante la procesul penal.

4. Probele și mijloacele de probă

- 4.1. Dispoziții generale privitoare la probatoriu și obiectul probațiunii.
- 4.2. Mijloacele de probă și procedeele probatorii.

5. Măsurile procesuale de constrângere

- 5.1. Reținerea.
- 5.2. Măsurile preventive.
- 5.3. Alte măsuri procesuale de constrângere.

6. Măsuri de protecție

- 6.1. Obligația organului de urmărire penală și a instanței de judecată de a lua măsuri pentru asigurarea securității participanților la proces și a altor persoane.
- 6.2. Măsuri de protecție aplicate victimelor violenței în familie.

7. Chestiuni patrimoniale în procesul penal

- 7.1. Acțiunea civilă în procesul penal.
- 7.2. Cheltuielile judiciare.

8. Termene procedurale și acte procedurale comune

- 8.1. Termenele procedurale.
- 8.2. Citarea și comunicarea altor acte procedurale. Cererile și demersurile.
- 8.3. Modificarea în actele procedurale, corectarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite. Nulitatea actelor procedurale.

II. Partea Specială

1. Urmărirea penală

- 1.1. Noțiunea și trăsăturile definitorii ale urmăririi penale ca fază a procesului penal.
- 1.2. Sesizarea organului de urmărire penală.
- 1.3. Competența organelor de urmărire penală.
- 1.4. Pornirea și desfășurarea urmăririi penale.
- 1.5. Atribuțiile procurorului. Controlul de către procuror al legalității acțiunilor și inacțiunilor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate operativă de investigații.
- 1.6. Terminarea urmăririi penale și trimiterea cauzei în judecată.
- 1.7. Controlul judiciar și controlul procurorului ierarhic superior asupra procedurii prejudiciare.
- 1.8. Procedura plângerii prelabile.

2. Judecata

- 2.1. Condițiile generale ale judecării cauzei.
- 2.2. Punerea pe rol a cauzei penale.
- 2.3. Judecata în prima instanță.
- 2.4. Căile ordinare de atac

3. Punerea în executare a hotărârilor judecătorești

4. Proceduri speciale

- 4.1. Procedura în cauzele privind minorii.
- 4.2. Procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical.
- 4.3. Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției.
- 4.4. Procedura de suspendare condiționată a urmăririi penale și de liberare de răspundere penală.
- 4.5. Procedura de urmărire și judecare a unor infracțiuni flagrante.
- 4.6. Procedura privind urmărirea și judecarea cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice.
- 4.7. Procedura de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești.
- 4.8. Procedura de restabilire a documentelor judiciare dispărute.
- 4.9. Asistența juridică internațională în materie penală.

Model de speță

Drept civil – drept proces civil

La data de 15 septembrie 2012 Cezar a încheiat cu Vasile un contract de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Potrivit stipulărilor din contract Vasile urma să viziteze zilnic pe Cezar care avea o stare de sănătate precară, să-i acorde îngrijirile corespunzătoare. Cu toate acestea Vasile după doar 2 luni de la încheierea contractului a plecat peste hotare și nu și-a onorat obligațiile contractuale. Cu atât mai mult, înainte de plecare în lipsă de bani Vasile a luat un împrumut de la bancă, gajînd în acest fel apartamentul lui Cezar, cu acordul scris al acestuia. În ianuarie 2013, fiul lui Cezar, revenind în țară, a aflat despre încheierea unui astfel de contract și a înaintat o acțiune în instanță privind rezolvirea contractului. Motivele acțiunii se rezumau la faptul că Vasile în calitate de dobînditor nu și-a îndeplinit obligațiile față de Cezar, fiind și la momentul actual plecat din țară. Iar în ceea ce privește acordul dat de Cezar la gajarea apartamentului său, fiul îl consideră nevalabil deoarece Cezar deseori nu era cu discernămintul clar și astfel nu avea cum să-și înțeleagă propriile fapte.

- **Enumerați modalitățile de încetare a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.**
- **Este posibilă gajarea bunurilor care sunt obiect al acestui contract ?**
- **Cine poate fi reclamant în cazul respectiv ?**
- **Ce pretenții și în baza căror temeieri de fapt și de drept pot fi formulate ?**
- **Soluționați litigiul în fond.**

Model de speță

Drept penal – Drept procesual penal

La 15 martie 2013, Poleacov i-a comunicat lui Maleca că are nevoie de o autorizație de construcție pentru a începe lucrările de construcție a casei sale. Maleca l-a asigurat pe Poleacov că îl cunoaște personal pe Radcenco, șef al Direcției Arhitectură și Urbanism din cadrul Primăriei mun. Bălți, astfel că ar putea soluționa problema obținerii autorizației de construcție. În acest sens, Poleacov i-a transmis personal lui Maleca 8000 euro, dintre care, 7000 euro erau destinați lui Radcenco.

Fiind motivat de către Maleca cu suma de 5000 euro, Radcenco a eliberat autorizația de construcție.

Această faptă a fost cunoscută ofițerilor Centrului Național Anticorupție mun. Bălți din interceptările și înregistrările comunicărilor telefonice a lui Radcenco în alt caz de extorcare de bani de la cet.N.C, cazul în care procesul a fost declanșat la 11 septembrie 2012 prin înregistrarea plîngerii cet.N.C. în Registrul nr.1. Pe faptul primirii sumei de 5000 euro de către Radcenco de la Maleca, în Registrul nr.1 a fost înregistrat raportul ofițerului de investigație specială la 23 martie 2013 și începută urmărirea penală pe ambele cazuri de corupție săvârșite de Radcenco.

1. *Încadrați faptele persoanelor pe care le considerați vinovate. Argumentați răspunsul.*
2. *Se va schimba oare încadrarea, dacă se va stabili că în realitate Maleca nu avea nici o influență asupra lui Radcenco?*
3. *Depistați erorile procesuale comise de ofițerii de urmărire penală și ofițerii de investigație specială.*
4. *Relatați despre posibilitatea folosirii rezultatelor măsurilor speciale de investigație dintr-o*